Samenwerkingsagenda MRE-Venlo 2026-2029

Introductie en doel van de samenwerking:

Brainport Eindhoven is de economische ontwikkelmotor van Nederland. De gemeenten van de Brainportregio werken samen binnen de Metropoolregio Eindhoven, met als doel om het verblijfs- en vestigingsklimaat voor haar inwoners en bedrijven te blijven verbeteren. De regio maakt op dit moment een schaalsprong door om de sterke economische en demografische groei in goede banen te leiden. Het aantal banen en inwoners van de regio blijft naar verwachting ook in de komende jaren fors stijgen. De groei van bedrijvigheid, banen en welvaart betekent een groeiende en acute behoefte aan nieuwe werklocaties en talent, ruimte voor wonen, een betere bereikbaarheid en ook een passende sociaal-maatschappelijke infrastructuur. Het *daily urban system*, waaronder de arbeidsmarkt, de woningmarkt, verzorgingsgebieden en verkeersbewegingen, breidt zich inmiddels ook steeds verder uit buiten de regio Zuidoost Brabant.

Venlo ontwikkelt zijn potentie en zet in op ruimtelijke, economische en sociale ontwikkeling om de toekomstige groei, leefbaarheid en economische positie van de stad, dorpen en regio veilig te stellen. Dit gaat over thema's als woningbouw, verbindingen en mobiliteit, economie, kennisinfrastructuur en verduurzaming. Venlo staat bekend als een strategische grensregio in het kader van de samenwerking met Noordrijn-Westfalen, de corridors voor logistiek en de verbinding en handel tussen Rotterdam en Ruhrgebied (Greenport en het Trans-Europees transportnetwerk), en de innovatie op het gebied van agrofood via de Brightlands Campus Greenport Venlo, waar de triple helix samenkomt en werkt aan de regio van morgen.
Met de propositie Limburg Centraal creëert Venlo samen met vijf andere middelgrote steden in Limburg een stedelijk netwerk met de intercitystations als centraal gelegen mobiliteitsknopen. Binnen de 15-minutenzone rondom deze stations krijgt naast woningbouw ook de stedelijke economie een impuls en wordt bijgedragen aan de leefbaarheid van de stationsgebieden.

De ontwikkelingen die we allebei doormaken zijn ingewikkeld en gaan snel. Het zijn soms spannende veranderingen voor onze inwoners en het zorgt voor veel werk voor onze gemeenten. Tegelijkertijd bieden deze opgaven kansen om elkaar te helpen, om hiermee de druk op de groeiende Brainport binnen en buiten de regio te verlichten, het wonen en werken in zowel de Brainport als Venlo beter te maken en onze leefbaarheid en brede welvaart te verhogen. Het helpt Venlo daarbij om haar Ontwikkelingstrategie te realiseren, met als doel een toekomstbestendig Venlo door de realisatie van een forse schaalsprong op diverse fronten, zoals gedifferentieerde woonmilieus, voorzieningenniveau, bedrijvigheid en mobiliteiten. We begrijpen namelijk ook dat de opgaven in onze regio en gemeente(n) niet kunnen wachten en continu aandacht vragen, en onze inwoners en bedrijven niet handelen op basis van bestuurlijke grenzen. Juist door tijdig en vaker met elkaar in gesprek te gaan over de wederzijdse ontwikkelingen, is de kans groter dat we niet met elkaar concurreren, maar elkaar juist aanvullen en versterken.

MRE en Venlo gaan daarom intensiever samenwerken om deze opgaven én kansen samen het hoofd te bieden. We doen dat vanuit onze eigen kracht en met behoud van onze eigen identiteit. We kiezen bewust voor een gefocuste agenda voor allereerst een periode van vier jaar, met een duidelijke win-win voor beide partijen. De afspraken zijn zo concreet mogelijk en richten zich op drie belangrijke thema's; economie en talent, wonen, en mobiliteit. Deze afspraken staan hieronder beschreven.

Economie en talent

Context:
MRE werkt met partners zoals Brainport Development aan het versterken van de toppositie van de Brainportregio. Het Brainport Eindhoven-ecosysteem is een van de meest toonaangevende technologische regio's van Europa. Het staat bekend om zijn sterke focus op hightech innovatie, samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden (het zogeheten triple-helixmodel), en een sterke concentratie van technologische bedrijvigheid. De hightech maakindustrie vormt een van de belangrijkste industriële clusters van Nederland met bedrijven als ASML, VDL Groep, NXP en Philips en duizenden hightechbedrijven, variërend van multinationals tot innovatieve startups. Diverse campussen en expertisecentra fungeren hierbij als innovatie- en samenwerkingshotspots, waaronder organisaties als Food Tech Brainport. Bedrijven in de hightech maakindustrie en alle toeleverende bedrijven groeien de komende jaren exponentieel in hun vraag naar ruimte en voldoende gekwalificeerde medewerkers op alle niveaus.

De MRE heeft in dit kader te maken met een acute behoefte aan extra werklocaties. Nieuwe of groeiende bedrijven die in de Brainportregio op korte termijn moeilijk ruimte kunnen vinden, zouden mogelijk in Venlo wel behouden kunnen blijven voor het Brainport ecosysteem en daarmee ook waarde toevoegen aan Venlo. MRE heeft een Regionale Visie Werklocaties vastgesteld, die samen met de bijbehorende strategie en uitvoeringagenda voor de komende jaren de kaders geeft voor de programmering van werklocaties in de regio.

De arbeidsmarktopgave waar MRE en de Brainportregio van uitgaan is aanzienlijk en bestaat uit zowel een vervangingsvraag als een uitbreidingsvraag in de Tech- en IT-sector. Tegen 2032 zullen er naar verwachting 71.200 nieuwe banen zijn in de Brainportregio. Deze groei van de tech- en IT-sector beïnvloedt bovendien andere sectoren zoals zorg, onderwijs, kinderopvang en bouw, die eveneens kampen met tekorten. De Regionale agenda Schaalsprong Talent vormt het referentie- en handelingskader voor onderwijs- en arbeidsmarktorganisaties en de triple helix partners in de Brainportregio om de vraag naar talent het hoofd te kunnen bieden.

Venlo zet met haar economische koers ‘van volume naar waarde’ in op een economische ontwikkeling die een optimale bijdrage levert aan de brede welvaart van Venlo. Vanuit de huidige stevige en gevarieerde economische basis, zet Venlo in op meer toegevoegde maatschappelijke waarde en kwaliteit, door meer focus op het vergroten van de kwaliteit van banen, ondernemerschap, bedrijfsomgevingen, kennisinfrastructuur en (economische) transities.

Venlo investeert in innovatie en slimme technologische oplossingen voor onder andere de energietransitie en circulaire economie. Gegeven de krappe arbeidsmarkt zet Venlo daarbij in op het ontwikkelen van de juiste opleidingstrajecten passend bij onze speerpuntsectoren agrofood, maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en zorg. De (door)ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo (agrofood), Canon Campus (maakindustrie), Middengebied (zorg) en Stationsomgeving spelen een belangrijke rol als innovatiegebieden. Daarnaast staat Venlo open voor het faciliteren van onderwijs-/kennisinstellingen vanuit de Brainportregio die passen binnen het economisch profiel van Venlo.

Voor het faciliteren van de groei van het MKB zet Venlo in op de ontwikkeling van minimaal 40 ha bedrijventerrein. Als bovengemiddelde logistiek knooppunt op een (inter)nationale goederenvervoercorridor neemt de industriehaven daarnaast een prominente positie in. Venlo zet daarbij in op het beter benutten van de milieuruimte en natte kavels voor met name de circulaire economie en energietransitie.

Afspraken:

- **MRE en Venlo werken samen om economische activiteiten op onze oost-west as beter op elkaar aan te laten sluiten.**
    - MRE en Venlo versterken de onderlinge afstemming over onze (nieuwe) werklocaties. We streven daarbij naar gezamenlijke en onderlinge afgestemde visies, beleidskaders en uitvoeringsstrategieën.
    - MRE en Venlo versterken de onderlinge afstemming over de vestigings- en uitbreidingskansen van Brainport-gerelateerde bedrijven in Venlo, die qua aard en omvang passend zijn binnen de geldende economische visie van Venlo. Zowel MRE als Venlo benoemen hiervoor een ambtelijk aanspreekpunt.
    - MRE en Venlo vragen de provincies Noord-Brabant en Limburg gezamenlijk aandacht voor het samen met ons verder ontwikkelen van de potentie van onze doorgaande verbinding met Noordrijn-Westfalen (Duitsland).

- **MRE en Venlo werken structureel samen aan het versterken van de onderlinge samenhang tussen het Brainport ecosysteem en het Venlose ecosysteem met als doel het behouden, aantrekken en ontwikkelen van talent.**
    - MRE en Venlo faciliteren en bevorderen de onderlinge dialoog en samenwerking tussen onze triple helix partners, waaronder Brainport Development, Crossroads, Brightlands Campus en onze onderwijsinstellingen, met als doel het versterken van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, en een gezamenlijke en/of complementaire benadering en aanpak voor het behouden, binden en ontwikkelen van talent.
    - MRE en Venlo streven ernaar om in hun aanpak en bij de vorming van beleidskeuzes zoveel mogelijk dezelfde uitgangspunten, beleidskaders en instrumenten te gaan hanteren en ontwikkelen.
    - Afstemming vindt plaats op basis van bestaande regionale strategieën, waaronder de Schaalsprong Talent Agenda uit de Strategische Agenda Brainport en het programma Welvarend en de Economische Visie van Venlo.

Wonen

Context:
De Metropoolregio Eindhoven heeft een acuut woningtekort. Bovendien staat de betaalbaarheid van woningen onder druk. De regio werkt daarom hard om 62.130 woningen en 2.280 studenteneenheden te realiseren voor 2030, en 100.000 woningen voor 2040. De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant is daarbij de leidende, ruimtelijke strategie met richtinggevende keuzes op gebied van wonen, werken én mobiliteit, in nauwe samenhang met andere regionale en provinciale beleidsdocumenten.

Venlo heeft een kleinere autonome bevolkingsgroei en een grote behoefte aan een meer gedifferentieerd woonmilieu. Venlo werkt samen met vijf andere Limburgse gemeenten aan de propositie 'Limburg Centraal', de realisatie van ruim 30.000 woningen binnen anderhalve kilometer van zes intercitystations, waarvan ca. 6.500 in Venlo. In samenhang met de Omgevingsvisie van Venlo wordt hierin ook de ruimtelijke strategie beschreven voor wonen, werken en leven in een Limburg dat goed verbonden is met zijn omgeving.

Afspraken:

- **MRE en Venlo werken samen aan de kwalitatieve en kwantitatieve afstemming van woonprogramma's om het aanbod te vergroten en beter aan te laten sluiten bij lokale en regionale behoeften.**
    - Venlo betrekt MRE bij de concrete invulling van woonprogramma's die deels al voor 2030 verlichting kunnen bieden voor de Brainportregio, zoals de woningbouw in het Kazernekwartier, Stationskwartier en het Middengebied. Voor 2030 gaat het om zo'n 2.000 woningen.
    - MRE draagt bij aan een gedifferentieerd woonmilieu in Venlo en de betaalbaarheid van woningen in de Brainport door samen met Venlo de woningbouwontwikkelingen en concrete projecten in Venlo onder de aandacht te brengen in de Brainportregio, in het bijzonder bij onze partners die zich richten op kennismigranten en studenten.
    - We delen en bespreken onderzoeksresultaten over onze woonbehoeften en woningmarkt, inclusief conclusies uit MIRT-verkenningen en actualisaties, plus de woonzorganalyse en het woningmarktinformatieonderzoek van de MRE, het woningbehoefteonderzoek (STEC) van de provincie(s) en het volkshuisvestingsplan van Venlo.
    - We hanteren zoveel mogelijk dezelfde richtinggevende principes bij onze woningbouw, zoals vastgesteld in de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant en de propositie Limburg Centraal.

- **MRE en Venlo werken samen om de woningbouw in MRE en Venlo te versnellen.**
    - MRE en Venlo wisselen werkwijzen, conceptontwikkeling, en financieringsmodellen uit om woningbouwprocessen te versnellen.
    - We verkennen mogelijkheden om gezamenlijk op te trekken bij de (versnelde) realisatie van de woningbouwopgave.

Mobiliteit

Context:
MRE en Venlo zijn uitstekend verbonden via weg en spoor. De A67 fungeert samen met het spoor als internationale goederencorridor, waarbij Venlo o.a. door de aanwezigheid van haar haven functioneert als multimodaal knooppunt. De A67 fungeert daarbij ook belangrijk onderdeel van de verkeersstructuur voor de Brainportregio, "de Robuuste Rand". De directe intercityverbinding Eindhoven-Venlo verbindt Venlo in 10 minuten met Horst-Sevenum, 21 minuten met Deurne, 28 minuten met Helmond en 38 minuten met Eindhoven. In 2026 wordt de directe treinverbinding tussen Düsseldorf en Venlo verlengd naar Eindhoven, waardoor de reistijd tussen Eindhoven-Venlo minder dan een half uur zal bedragen. Deze ontwikkelingen zijn belangrijke randvoorwaarden om onze ecosystemen beter met elkaar te verbinden. MRE en Venlo werken via SmartwayZ samen aan integrale mobiliteitsvraagstukken.

Afspraken:

- **MRE en Venlo trekken gezamenlijk op bij de mobiliteitsopgaven cruciaal voor onze verstedelijkingsagenda's, de onderlinge bereikbaarheid en de internationale verbinding met Duitsland.**
    - MRE en Venlo trekken gezamenlijk op om het wederzijdse belang van de Spoorknoop Eindhoven en Limburg Centraal onder de aandacht te brengen, m.n. de ongelijkvloerse kruising in Tongelre.
    - We spannen ons in om de kwaliteit en frequentie van de IC-verbinding Eindhoven-Helmond-Venlo-Düsseldorf te verbeteren, met oog voor het belang van Helmond en Deurne m.b.t. de treinfrequentie en het keerspoor.
    - MRE en Venlo vragen gezamenlijk aandacht voor oplossingen voor knelpunten op de A67 en verzoeken het Rijk om maatregelen te nemen die de doorstroom van de A67 bevorderen, bijvoorbeeld rondom de knoop- en knelpunten bij Zaarderheiken, Leenderheide, Geldrop en Someren.
    - MRE en Venlo werken samen aan het terugdringen van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, o.a. door samen op te trekken in het dossier van een toekomstbestendige Delta Rhine Corridor.

- **MRE en Venlo gaan de onderlinge mobiliteitsstrategieën beter met elkaar afstemmen.**
    - We werken samen om ervoor te zorgen dat de (door)ontwikkeling van nieuwe en bestaande Brainport- en/of regionale hubs tussen onze regio's beter op elkaar zijn afgestemd en elkaar versterken.
    - We verkennen samen hoe onze (multimodale) havens en het vervoer over water belangrijker kunnen worden voor onze (circulaire) economie.
    - We zorgen voor afstemming over onze inzet bij ov-concessies en geven elkaar inzicht in onze Meerjarige Multimodale Mobiliteitspakketten (MMMP's).